

PRÍLOHY

Príloha č. 1

Pittsburská dohoda

Česko-Slovenská Dohoda, uzavretá v Pittsburghu, Pa., dňa 30. mája 1918.

Predstavitelia slovenských a českých organizácií vo Spoj. Štátoch, Slovenskej Ligy, Českého Národného Sdruženia a Sväzu Českých Katolíkov, porokovali za prítomnosti predsedu Česko-Slovenskej Nár. Rady, prof. Masaryka, o česko-slovenskej otázke a o našich posavadných programových prejavoch a usniesli sa nasledovne:

Schvaľujeme politický program usilujúci sa o Spojenie Čechov a Slovákov v samostatnom štáte z Českých Zemí a Slovenska.

Slovenčina bude úradným jazykom v škole, úrade a vo verejnom živote vôbec.

Česko-Slovenský štát bude republikou, jeho Konštitúcia bude demokratická.

Organisácia spolupráce Čechov a Slovákov vo Spoj. Štátoch bude podľa potreby a meniacej sa situácie, pri spoločnom dorozumení, prehĺbená a upravená.

Potrebné ustanovenia o zariadení česko-slovenského štátu ponechávajú sa oslobodeným Čechom a Slovákom a ich právoplatným predstaviteľom.

Memorandum Slovenskej Ligy v Amerike upravené na vládu a Národné Shromaždenie Česko-Slovenskej Republiky v záujme vtelenia Pittsburskej dohody do ústavy ČSR.
Pittsburg, Slov. Liga v Am. 1922, s. 10.

Príloha č. 2

Martinská deklarácia

Vyhlasenie zástupcov slovenských politických strán organizovaných v Slovenskej národnej rade na základe sebaurčovacieho práva národov k účasti slovenskej vetvy k boju, ktorý viedol český národ, a tým prihlásenie sa ako vetva jednotného československého národa k česko-slovenskému štátu, známa tiež ako Martinská deklarácia (30.október 1918) v Turčianskom Sv. Martine.

Deklarácia Slovenského Národa.

Zastupitelia všetkých slovenských politických strán, shromaždení 30. októbra 1928 v Turčianskom Sv. Martine a organizovaní v Národnú Radu slovenskej vetvy jednotného česko-slovenského národa, trvajú na zásade samourčovacieho práva národov, prijatej celým svetom. Národná Rada vyhlasuje, že v mene česko-slovenského národa bývajúceho v hraniciach Uhorska, je jedine ona oprávnená hovoriť a konať.

Nie je na to oprávnená uhorská vláda, ktorá za celé desaťročia nepoznala vážnejšej úlohy, ako potlačovať všetko, čo je slovenské, nepostavila a nedovolila nášmu národu ani jedinej školy, nedovolila, aby sa slovenskí ľudia dostali do verejnej správy a úradov, náš ľud majetkove ničila a vykorisťovala svojou stredovekou feudálnou sústavou a politikou.

Nie sú oprávnené na to, aby v mene slovenského ľudu hovorili, ani tie takzvané zastupiteľské sbory, ktoré sú zostavené na základe úzkeho volebného práva, nedopúšťajúceho prejavíť vôľu národa, pozostávajúce z ľudí, ktorí vzdor nariadeniu zákona nedopustili na výboroch čisto slovenských stolíc ani len slovenského slova.

Nie sú na to oprávnené ani také ľudové zhromaždenia, ktoré vynášajú uzavretie pod tlakom cudzieho násilia.

V mene slovenského národa na Slovensku oprávnená je teda hovoriť jedine Slovenská Národná Rada.

Národná Rada česko-slovenského národa v Uhorsku obydleného osvedčuje:

1. Slovenský národ je čiastka i rečove i kultúrno-historicky jednotného česko-slovenského národa. Na všetkých kultúrnych bojoch, ktoré viedol český národ a ktoré ho urobili známym na celom svete, mala účasť i slovenská vetva.

2. Pre tento česko-slovenský národ žiadame i my neobmedzené samourčovacie právo na základe úplnej neodvislosti. Na základe tejto zásady prejavujeme svoj súhlas s tým novo utvoreným medzinárodným právnym položením, ktoré dňa 18. októbra 1918 formuloval predseda Wilson a ktoré dňa 27. októbra 1918 uznal rakúsko-uhorský minister zahraničia.
3. Žiadame okamžité uzavretie pokoja a súce na všeludských kresťanských zásadách, aby pokoj bol taký, že by medzinárodnoprávnymi zárukami znemožňoval ďalšiu vojnu a ďalšie zbrojenie.

Sme presvedčení, že náš snaživý a nadaný slovenský národ, ktorý vzdor neslýchanému útisku dospel na taký stupeň národnej kultúry, nebude vylúčený z požehnania pokoja a zo spolu národov, ale i jemu bude popriate, aby sa dľa svojho rázu mohol vyvinovať a dľa svojich síl prispel ku všeobecnému pokroku človečenstva.

Zo stretnutia Slovenskej národnej rady v Turčianskom Sv. Martine, 30. októbra 1918
Národné noviny, č. 128 z 31. októbra 1918, prvé osobitné vydanie.

Príloha č. 3

Ústava Československej republiky (výňatok)

My, národ československý, chciac upevniť dokonalú jednotu národa, zaviesť spravodlivé poriadky v republike, zaistiť pokojný rozvoj domoviny československej, prospieť obecnému blahu všetkých občanov tohto štátu a zabezpečiť požehnanie slobody budúcich pokoleniam, prijali sme vo svojom národnom shromáždení dňa 29. februára 1920 ústavu pre Československú republiku, ktorej znenie nasleduje.

Pri tom my, národ československý, prehlasujeme, že chceme usilovať sa, aby táto ústava i všetky zákony našej krajiny prevádzané boli v duchu našich dejín ako aj v duchu moderných zásad, obsažených v hesle sebeurčenia; lebo chceme sa pričleniť do spoločnosti národov ako člen vzdelaný, mierumilovný, demokratický a pokrokový.

Ústavná listina republiky Československej.

HLAVA PRVÁ VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1

1. Ľud je jediný zdroj všetkej štátnej moci v republike Československej.
2. Ústavná listina určuje, ktorými orgánmi svrchovaný ľud si dáva zákony, uvádza ich v skutok a prisluguje právo. Ona tiež vytýčuje medze, ktorých tieto orgány nesmú prekročiť, aby sa nedotkli ústavne zaručených občianskych slobôd.

§ 2

Československý štát je demokratická republika, ktorej hlavou je volený prezident

§ 3

1. Územie Československej republiky tvorí jednotný a nedeliteľný celok, ktorého hranice môžu byť menené len ústavným zákonom.
2. Nedeliteľnou súčasťou tohto celku je a to na základe dobrovoľného pripojenia podľa smluvy medzi hlavnými a pridruženými mocnosťami a Československou republikou v Sain-Germain-en-Laye zo dňa 10. septembra 1919 samosprávne územie Podkarpatskej Rusi, ktoré bude vypravené najširšou autonómiou, slučiteľnou s jednotnosťou republiky Československej.
3. Podkarpatská Rus má vlastný snem, ktorý si volí predsedníctvo.

4. Snem Podkarpatskej Rusi je príslušný usnášať sa o zákonoch vo veciach jazykových, vyučovacích, náboženských, miestnej správy ako aj v iných veciach, ktoré by naň preniesli zákony republiky Československej. Zákony usnesené snemom Podkarpatskej Rusi, prejaví-li prezident republiky s nimi súhlas svojim podpisom, vyhlasujú sa vo zvláštnej zbierke a podpisuje ich guvernér.
5. Podkarpatská Rus budiž v Národnom shromaždení Československej republiky zastúpená primeraným počtom poslancov (senátorov) podľa príslušných volebných poriadkov československých.
6. V čele Podkarpatskej Rusi je guvernér menovaný prezidentom Československej republiky na návrh vlády a zodpovedný tiež snemu Podkarpatskej Rusi.
7. Funkcionári Podkarpatskej Rusi budú podľa možnosti vyberaní z jej obyvateľstva.
8. Podrobnosti, zvlášte o práve voliť a voliteľnosti do snemu, upravujú zvláštne ustanovenia.
9. Zákon Národného shromaždenia, ktorý určí hranice Podkarpatskej Rusi, tvorí súčasť ústavnej listiny.

Príloha č. 4

Druhý parlamentný návrh HSLS na autonómiu

Praha 8.5.1930

Návrh

poslanca Andreja Hlinku a jeho druhov,

aby bol vydaný ústavný zákon na zmenu zákona zo dňa 29.2.1920, č. 121, Sb z. a n., obsahujúceho ústavnú listinu Československej republiky cieľom decentralizácie štátnej správy, poľažne uvedenie samosprávy Slovenska.

Podpísaní navrhujú:

Poslanecká snemovňa nech sa ráči usniest':

Ústavný zákon

zo dňa.....,

ktorým sa mení a doplňuje ústavná listina republiky Československej, uvedená zákonom zo dňa 29. februára 1920, č. 121 Sb. z. a n.

Národné shromaždenie republiky Československej usnieslo sa na tomto ústavnom zákone:

§ 1

§ 3 ústavnej listiny doplňuje sa týmto 10. odstavcom:

(10.) Účinnosť tohto paragrafu rozšírená i na pravosúdie, ďalej účinnosť článku II. zákona zo dňa 29. februára 1920, č. 121 a §§ 1 a 21 zákona zo dňa 9. marca 1920, č. 162 prenesie sa s osobitnou platnosťou aj na Slovensko.

§ 2

Týmto ústavným zákonom sa doplňuje ústavná listina v smysle 2. odst. I. článku zákona zo dňa 29. februára 1920, č. 121.

§ 3

Tento zákon nadobúda platnosti dňom vyhlásenia. Prevedenie jeho ukladá sa vláde.

V Prahe, dňa 8. mája 1920

Hlinka, Rázus, Grebáč-Orlov, Sivák, dr. Gažík, dr. Mederly, Danihel, Šalát, dr. Tiso, dr. Pružinský, dr. Labaj, Čuřík, dr. Ravasz, dr. Polyák, Stříbrný, Suroviak, dr. Pergler, Onderčo, Gajda, Mojto, Macháček

Príloha č. 5

Dohoda medzi Nemeckom, Veľkou Britániou, Francúzskom a Talianskom, uzavretá v Mníchove 29. septembra 1938

Nemecko, Spojené kráľovstvo, Francúzsko a Taliansko sa vzhľadom na už v podstate dosiahnutú dohodu o odstúpení sudetonemeckého územia zhodli na nasledovných podmienkach a spôsoboch tohto odstúpenia a na opatreniach, ktoré sú potrebné pre to urobiť, a vyhlasujú, že podľa tejto dohody je každý jednotlivý zodpovedný za kroky, ktoré sa musia podniknúť, aby sa zabezpečilo jej naplnenie.

1. Vyprázdnenie sa začne 1. októbra.
2. Spojené kráľovstvo, Francúzsko a Taliansko sa zhodujú na tom, že vyprázdnenie územia sa uskutoční do 10. októbra, a to bez zničenia akýchkoľvek existujúcich zariadení, a že československá vláda je zodpovedná za to, že vyprázdnenie sa uskutoční bez poškodenia uvedených zariadení.
3. Spôsoby vyprázdňovania stanoví v detailoch medzinárodný výbor, skladajúci sa zo zástupcov Nemecka, Spojeného kráľovstva, Francúzska a Talianska.
4. Postupné obsadzovanie prevažne nemeckého územia nemeckými jednotkami sa začne 1. októbra. Štyri úseky územia, označené na priloženej mape, obsadia nemecké jednotky v poradí: Úsek označený I, 1. a 2. októbra, úsek označený II, 2. a 3. októbra, úsek označený III, 3., 4. a 5. októbra, úsek označený IV, 6. a 7. októbra. Zvyšné územie prevažne nemeckého charakteru bezodkladne označí vyššie uvedený medzinárodný výbor a do 10. októbra bude obsadené nemeckými jednotkami.
5. Medzinárodný výbor uvedený v § 3 určí územia, na ktorých sa má uskutočniť ľudové hlasovanie. Tieto územia budú až do ukončenia ľudového hlasovania obsadené medzinárodnými útvarmi. Ten istý výbor stanoví podmienky, za akých sa má uskutočniť ľudové hlasovanie, pričom bude za podklad považovať podmienky ľudového hlasovania v Sársku. Výbor stanoví tak isto deň, kedy sa ľudové hlasovanie bude konať; tento deň však nesmie byť neskôr, ako koncom novembra.
6. Definitívne vytýčenie hraníc urobí medzinárodný výbor. Tento výbor je oprávnený odporučiť štyrom mocnostiam - Nemecku, Spojenému kráľovstvu,

Francúzsku a Taliansku - v určitých výnimočných prípadoch menšie odchýlky od prísne etnografického určenia zón, ktoré majú byť odovzdané bez ľudového hlasovania.

7. Bude zavedené opčné právo pre presídlenie do odstúpených zón a pre vysídlenie z nich. Opcia sa musí uskutočniť v priebehu šiestich mesiacov od okamžiku uzavretia tejto dohody. Nemecko-československý výbor stanoví podrobnosti opcie, zváži postup ako uľahčiť výmenu obyvateľstva a objasní zásadné otázky vyplývajúce z tejto výmeny.
8. Československá vláda uvoľní v priebehu štyroch týždňov odo dňa uzavretia tejto dohody zo svojich vojenských a policajných oddielov všetkých sudetských Nemcov, ktorí si to budú želať. V tej istej lehote prepustí československá vláda sudeto-nemeckých zajatcov, ktorí si odpykávajú tresty odňatia slobody za politické delikty.

ADOLF HITLER
NEVILLE CHAMBERLAIN
MUSSOLINI
ED. DAVIDIER

DODATOK K DOHODE:

Mníchov 29. septembra 1938

Vláda Jeho Veličenstva v Spojenom kráľovstve a francúzska vláda sa pripojili k uvedenej dohode s tým, že stoja za ponukou, obsiahnutou v § 6 anglicko-francúzskych návrhov z 19. septembra, týkajúcou sa medzinárodnej garancie nových hraníc československého štátu proti nevyprovokovanému útoku.

Ako náhle bude upravená otázka poľskej a maďarskej menšiny v Československu, dajú Nemecko a Taliansko záruku Československu zo svojej strany.

ADOLF HITLER
NEVILLE CHAMBERLAIN
MUSSOLINI
ED. DAVIDIER

DOPLŇUJÚCE VYHLÁSENIE:

Mníchov 29. septembra 1938

Štyri prítomné hlavy vlád sa zhodujú na tom, že výbor predvídaný dnešnou dohodou sa bude skladať zo štátneho tajomníka ministerstva zahraničných vecí, z

veľvyslancov Anglicka, Francúzska a Talianska akreditovaných v Berlíne a z člena menovaného československou vládou.

ADOLF HITLER
NEVILLE CHAMBERLAIN
MUSSOLINI
ED. DALADIER

DOPLŇUJÚCE VYHLÁSENIE:

Mníchov 29. septembra 1938

Hlavy vlád štyroch mocností vyhlasujú, že problém poľskej a maďarskej menšiny v Československu - pokým nebude vyriešený do troch mesiacov formou dohody medzi zainteresovanými vládami - sa stane predmetom ďalšieho stretnutia tu prítomných hláv vlád štyroch mocností.

ADOLF HITLER
NEVILLE CHAMBERLAIN
MUSSOLINI
ED. DALADIER

DOPLŇUJÚCE VYHLÁSENIE:

Mníchov 29. septembra 1938

Všetky otázky, vyplývajúce z odstúpenia územia, sa chápu ako patriace do kompetencie medzinárodného výboru.

ADOLF HITLER
NEVILLE CHAMBERLAIN
MUSSOLINI
D. DALADIER

Príloha č. 6

Žilinská dohoda

Príloha č. 6.1

Manifest slovenského národa

usnesený na zasadnutí výkonného výboru Hlinkovej slovenskej ľudovej strany ako právoplatnej politickej predstaviteľky slovenského národa dňa 6. októbra 1938:

Mníchovská dohoda štyroch veľmocí podstatne zmenila štátne a politické pomery v strednej Európe. My Slováci, ako samobytný slovenský národ, žijúci od vekov na území Slovenska, uplatňujeme si svoje samourčovacie právo a preto dovoľávame sa medzinárodného zagarantovania nedeliteľnosti svojej slovenskej národnej jednoty a nami obydlenej zeme. Chceme slobodne podľa vlastnej vôle určiť svoj budúci život v plnom rozsahu, v to počítajúc aj štátnu ústrojnosť v priateľskom spoložití so všetkými okolitými národmi a tak prispieť k usporiadaniu pomerov v strednej Európe v duchu kresťanstva.

Vytvárame po boku národov, bojujúcich proti marxisticko-židovskej ideológii rozvratu a násilia.

Sme za mierové vyriešenie sporných problémov v duchu mníchovskej dohody.

Protestujeme čo najrozhodnejšie proti tomu, aby hranice Slovenska určované boli bez nás, bez plnoprávných zástupcov slovenského národa. Žiadame medzinárodnú ochranu slovenskej menšiny v cudzine.

Žiadame rýchlu demobilizáciu.

V duchu samourčovacieho práva žiadame okamžité prevzatie výkonnej a vládnej moci na Slovensku Slovákmi. Víťazstvo samourčovacieho práva znamená pre slovenský národ víťazné zakončenie nášho dlhoročného boja.

Nech žije sloboda slovenského národa!

Nech žije slovenská vláda na Slovensku!

Príloha č. 6.2

Vyhlásenie

- I.** Podpísaní osvojujeme si návrh Hlinkovej slovenskej ľudovej strany na vydanie ústavného zákona o autonómii Slovenska tak, ako bol podaný v poslaneckej snemovni v roku 1938 a uverejnený v Slováku v čísle 129 zo dňa 5. júna 1938. Zaväzujeme sa, že sa všetci všetkými silami vynasnažíme, aby tento návrh bol

národným shromaždením ústavne prijatý najneskôr do 28. októbra 1938. Ústavným prijatím tohto návrhu bude štátoprávne postavenie Slovenska definitívne vyriešené.

II. Vládna a výkonná moc na Slovensku má sa okamžite odovzdať do rúk slovenskej vlády, preto žiadame okamžite poveriť podpredsedu Hlinkovej slovenskej ľudovej strany poslanca Dr. Jozefa Tisu, aby ako dezignovaný predseda zostavil v dohode s podpísanými politickými stranami prvú slovenskú vládu pozostávajúcu z predsedu štyroch členov ministrov a navrhol ju na menovanie

Podpísaní prijímajú návrh zákona na decentralizáciu vládnej a výkonnej moci tak, ako je k tomuto prehláseniu pripojený. Tento návrh má sa prijať a uskutočniť v najkratšom čase, aby aj do uskutočnenia prvého bodu tohto vyhlásenia vládna a výkonná moc dostala sa nielen fakticky, ale i právne do rúk Slovákov.

Dané v Žiline dňa 6. októbra 1938.

Teplanský, Ján Ursíny, Petrovič, Stodola, O. Devečka, Černák, Rybárik, Ad. Šelmec, J. Lichner, Ján S. Vančo, Dr. J. Tiso, Jozef Sivák, Karol Sidor, Ján Inák, Dr. Martin Sokol, Dr. Ján Paulíny-Tóth

Príloha č. 6.3

Návrh zákona o decentralizácii vládnej moci

Národné shromaždenie republiky Československej usnieslo sa na tomto zákone:

§ 1

Cieľom zabezpečenia prajného vývinu slovenského národa v rámci republiky Československej upravuje sa verejnoprávne postavenie Slovenska a jeho národných, politických, kultúrnych, hospodárskych a sociálnych záujmov a v dôsledku toho decentralizuje sa vládna a výkonná moc na Slovensku.

§ 2

Vládnu výkonnú moc na území slovenskej krajiny vykonáva slovenská vláda, pozostávajúca z piatich členov – ministrov. Výnimku tvorí agenda ministerstva zahraničia, národnej obrany, správa štátneho dlhu a uzavieranie pôžičiek pre spoločné potreby štátu.

§ 3

Jeden z piatich ministrov bude poverený funkciou predsedu slovenskej vlády. Všetci piati ministri sú zároveň aj členmi ústrednej vlády v Prahe.

§ 4

Na Slovensko takto prenesená vládna a výkonná moc, rozdelí sa na odbory takto:

1. Vnútro, spravodlivosť a zdravotníctvo: sem patrí doterajšia agenda ministerstva vnútra, zdravotníctva a telesnej výchovy a spravodlivosti.
2. Doprava: sem patrí agenda ministerstva pôšt a telegrafov a železníc.
3. Hospodárstvo: sem patrí agenda ministerstva verejných prác, obchodu, priemyslu a zemedelstva.
4. Osvetový: sem patrí agenda ministerstva školstva a národnej osvety.
5. finančný a sociálny: sem patrí doterajšia agenda ministerstva financií a sociálnej pečlivosti.

Všetky štátne podniky, jestvujúce na území Slovenska, podliehajú rozhodujúcej právomoci slovenskej vlády, ktorá ich zadelí do patričného odboru.

§ 5

Úmernú čiastku rozpočtových výdavkov ustáli paritná komisia, určená s jednej strany ústrednou vládou a s druhej strany slovenskou vládou.

§ 6

Zákon tento nadobúda účinnosti hneď vyhlásením a platí pokiaľ sa ustanoví autonómna vláda za zmenenej ústavy.

§ 7

Previesť tento zákon ukladá sa ústrednej vláde a slovenskej vláde spoločne.

V Žiline 6. októbra 1938

Návrh zákona podpísali:

P. Teplanský, J. Ursíny, J. S. Vančo, Ing. J. Líška, J. Lichner, K. Rybárik, O. Devečka, K. Stodola, dr. E. B. Lukáč, A. Šelmeč, Ing. J. Styk, dr. M. Vančo, dr. J. Paulíny-Tóth, dr. J. Ivák

Príloha č. 7

Ústavný zákon č. 299/1938 Sb. zo dňa 22.11.1938 o autonómii Slovenskej krajiny (výňatok)

Národne shromaždenie, vychádzajúc z toho, že Česko-Slovenská republika vznikla shodou suverénnej vôle dvoch rozvnoprávných národov, že slovenskému národu v Pittsburskej dohode, ako aj v iných smluvách a prejavoch, domácich i zahraničných, zabezpečená bola úplná autonómia a vedené snahou usmierenia slovenského a českého národa, v duchu žilinskej dohody usnáša sa na tomto ústavnom zákone:

ZMENA ÚSTAVNEJ LISTINY

HLAVA I.

Všeobecné ustanovenia

§ 1

Slovenská krajina je autonómnu čiasťou Česko-Slovenskej republiky.

§ 2

1. Na území Slovenskej krajiny úradným a vyučovacím jazykom je reč slovenská.
2. Príslušníci českého národa ako i úrady, súd, korporácie, verejné orgány a iné sdruženia z krajiny Českej a Moravskosliezskej, môžu v styku s úradmi, súdmi a inými verejnými orgánmi používať českú reč.
3. Jazykové práva, zabezpečené menšinám v smluve medzi čelnými mocnosťami spojenými a sdruženými a Česko-Slovenskom, podpísanej v Saint-Germain en Laye dňa 10. septembra 1919, ostávajú nedotknuté.

§ 3

Na území Slovenskej krajiny uzakoňuje sa krajinská príslušnosť. Podmienkou nadobudnutia krajinskej príslušnosti je domovské právo v niektorej obci Slovenskej krajiny. Štátna príslušnosť nadobúda sa automaticky príslušnosťou krajinskou.

HLAVA II.

Moc zákonodarná

§ 4

- I. Národné shromaždenie vykonáva zákonodarnú moc pre celé územie Česko-Slovenskej republiky ve veciach:
  1. ústavnej listiny, jej čiastok, ako aj otázkach, upravujúcich činnosť spoločných zákonodarných, vládnych a výkonných orgánov;

2. vzťahu Česko-Slovenskej republiky k cudzine, vypovedanie vojny a uzavretia mieru, obchodnej a tarifnej politiky, vývozu a dovozu;
  3. národnej obrany;
  4. štátneho občianstva, vyst'ahovalectva, prisl'ahovalectva, cestovných pasov;
  5. meny, mier a váh, vecí patentov, ochrany vzorkov a ochranných známok, vymeriavania a mapovania;
  6. colných;
  7. dopravy;
  8. pošty, telekomunikácií, poštovej, sporiteľnej a šekovej služby;
  9. spoločného rozpočtu, spoločnej uzávierky štátneho dlhu a schvaľovania pôžičiek pre spoločné potreby štátu a ich použitia;
  10. daní, dávok a poplatkov, nakoľko tieto podľa § 18 tohto zákona slúžia na krytie výdavkov spoločných vecí, zásad nepriamych daní vôbec;
  11. monopolov, spoločných podnikov, ústavov a zariadení. Výnimku tvoria štátne lesy a majetky, banské a hutnícke podniky, kúpele, ktorých vlastníctvo a správa prechádza na tú krajinu, na území ktorej sa nachádzajú;
  12. právnej úpravy otázok, hospodárskych a finančných, ktoré sú potrebné k zabezpečeniu rovnakých podmienok podnikania.
- II.** Na základe súhlasu Snemu Slovenskej krajiny Národné shromaždenie môže jednotne riešiť aj iné otázky spoločného zaujmu.

§ 5

1. K platnosti usnesenia Národného shromaždenia vo veci zmeny ústavnej listiny a ústavných zákonov vôbec je potrebné, aby väčšina, určená v ústavnej listine, zahrňovala v sebe aj primeranú kvalifikovanú väčšinu členov snemovní, zvolených na území Slovenskej krajiny.
2. Aby zdôraznená bola zásada, že ústredná vláda Česko-Slovenskej republiky má požívať dôveru väčšiny slovenského národa, môže byť jednou tretinou poslancov zo Slovenskej krajiny podaný návrh na vyslovenie nedôvery v smysle § 76 ústavnej listiny. Pre ďalšie pokračovanie platia doterajšie predpisy.
3. K zákonom vo veciach § 4 odst. I bod 12 je potrebné, aby väčšina, určená v ústavnej listine, zahrňovala v sebe aj primeranú väčšinu členov snemovní, zvolených na území Slovenskej krajiny.

§ 6

Členovia oboch snemovní Národného shromaždenia, zvolení na území Slovenskej krajiny, majú hlasovacie právo len v prípade usnášenia sa o veciach, uvedených v § 4 tohto zákona.

§ 7

1. Zákon, odhlasovaný Národným shromaždením vo veciach, uvedených v § 4 tohto zákona, týka sa Slovenskej krajiny len, keď sa to v ňom výslovne vypovie.
2. V takomto prípade zákon nech je vydaný aj v slovenskej pôvodine.

§ 8

V stálom výbore ako členovia a náhradníci pomerne budú zastúpení členovia oboch snemovní Národného shromaždenia, zvolení na území Slovenskej krajiny.

§ 9.

1. Vo všetkých veciach v § 4 tohto zákona neuvedených, zákonodarnú moc pre územia Slovenskej krajiny vykonáva Snem Slovenskej krajiny, vyvolený všeobecným priamym, tajným hlasovaním, podľa zásady pomerného zastúpenia.
2. Snem Slovenskej krajiny usnesie sa na Ústave Slovenskej krajiny v rámci právneho usporiadania Česko-Slovenskej republiky.
3. Zmena územia Slovenskej krajiny podľa § 33 ústavnej listiny môže sa uskutočniť iba po súhlase dvojtretinovej väčšiny Snemu Slovenskej krajiny.
4. K medzinárodným smluvám, ktoré sa týkajú kultúrnych, kultových a hospodárskych otázok výlučne slovenských a ktoré spadajú v smysle odseku i do právomoci Slovenskej krajiny, je potrebný súhlas Snemu Slovenskej krajiny.
5. Ustanovenia § 47 a odst. 1 a 3 § 48 ústavnej listiny vzťahujú sa primerane aj na zákony Snemu Slovenskej krajiny.
6. Ustanovenia 20 – 26 ústavnej listiny vzťahujú sa aj na členov Snemu Slovenskej krajiny na celom území Česko-Slovenskej republiky.

HLAVA III.

Moc vládna a výkonná

§ 10

Väčšina, potrebná v smysle § 57 ústavnej listiny k voľbe prezidenta Republiky, musí zahrňovať primeranú väčšinu členov Národného shromaždenia, zvolených na území Slovenskej krajiny. V prípade, že by to tejto väčšiny nebolo možno dosiahnuť,

voľba sa odloží na 14 dní, a ak by za tento čas k shode nedošlo, voľba sa vykoná väčšinou, určenou v § 57 ústavnej listiny.

§ 11

1. Vládnu a výkonnú moc na území Slovenskej krajiny vo veciach, uvedených v § 4 tohto zákona, vykonávajú orgány Česko-Slovenskej republiky, okrem bodov 4, 6, 7, 8, 18 a 12 § 4 tohto zákona.
2. Ak sa vládne nariadenie (§ 84 ústavnej listiny) týka tiež Slovenskej krajiny, podpíše to aspoň jeden člen vlády, zastupujúci Slovenskú krajinu.

§ 13

1. Zamestnanci ústrednej štátnej správy na území Slovenskej krajiny budú sa prijímať predovšetkým zpočiatku príslušníkov Slovenskej krajiny.
2. Do spoločných ústredných úradov, ústavov a podnikov bude prijatý počet obyvateľstva Slovenskej krajiny primeraný počet jej príslušníkov.
3. Na území Slovenskej krajiny bude umiestnený počet jej obyvateľstva primeraný kontingent vojenských útvarov všetkých zbraní a služieb. Príslušníci Slovenskej krajiny zadedia sa predovšetkým do útvarov, ktoré sú umiestnené na jej území a podriadené Slovenskému krajiniskému veliteľstvu.

§ 14

1. Slovenskej krajine, jej ustanovizniam a orgánom zabezpečuje sa pomerné zastúpenie vo všetkých spoločných ústredných ustanovizniach, radách, komisiách, výboroch a pod.
2. Slovenskej krajine, jej ustanovizniam a orgánom zabezpečuje sa pomerné zastúpenie v medzinárodných organizáciách, úniách, radách, výboroch, komisiách a pod., v ktorých Česko-Slovenská republika dosiahla alebo dosiahne zastúpenia.

§ 15

1. Vo veciach pod bodmi 4, 6, 7, 8, 10 a 12 § 4, ako aj v ostatných v § 4 tohto zákona neuvedených veciach, vládnu a výkonnú moc vykonávajú autonómne orgány Slovenskej krajiny.
2. Vo veciach bodu 6 a 10 § 4 pokračuje krajiniské orgány podľa predpisov spoločných ministerstiev.

3. Hospodárenie štátu dopravných podnikov (body 7 a 8 § 4 tohto zákona) usporiada sa podľa zásady, že Slovenská krajina samostatne a na svoj účet hospodári.
4. Veci celoštátneho a spoločného záujmu budú riešené dohodou príslušných orgánov. K tomu účelu možno zriadiť aj spoločné orgány.
5. Vládnu a výkonnú moc na území Slovenskej krajiny vykonáva krajinská vláda, zodpovedná Snemu Slovenskej krajiny.

HLAVA V.

Spoločné výdavky

§ 18

1. Na úhradu výdavkov spoločných vecí, vpočítajúc do nich aj službu štátneho dlhu, určený je výnos ciel, monopolov a spoločných štátnych podnikov a výnos nepriamych daní, ktoré určí Národné shromáždenie zákonom.
2. Ku scudzeniu majetku, ktorý podľa § 4, ods. 11 prechádza do vlastníctva krajín, potrebný je súhlas Národného shromáždenia.

§ 19

Slovenská krajina, jej príslušníci, ich ústavy a podniky účastina sa na vecných výdavkoch rozpočtu spoločných vecí, podobne na spoločných fondoch, dotáciách a iných výhodách zo spoločných štátnych a štátom spravovaných prostriedkov v pomere daňového výnosu.

Syrový v. r.,

tiež namiesto prezidenta Republiky podľa § 60 ústavnej listiny.

Dr. Tiso v. r., Teplanský v. r., Černák v. r., Dr. Ďurčanský v. r., Lichner v. r., Dr. Karvaš, Vološin, Černý, Dr. Chvalkovský, Dr. Kalfus, Dr. Bukovský, Kajdoš, Husárek, Dr. Feierabend, Dr. Zenkl, Ing. Vavrečka, Dr. Bačinský, Révay

Príloha č. 7.1

Zo zdôvodnenia Ústavného zákona č. 299/1938 Sb.

. . . z hľadiska štátoprávneho bolo by ideálom, aby vedľa seba stály dve teritoriálne a personálne vymedzené složky, slovenská a česká, organizované federatívne, nad ktorými vyrástla by štátna nadvstavba česko-slovenská.

Napriek tomu tento návrh má tú tendenciu, aby dvacaťročný nevsar bol v tejto pohndutej dobe čo najrychlejšie likvidovaný a založené byly základy k ďalšiemu

svornému budovaniu a usporiadaniu svojského národného života obidvoch národov
a zaistením ich spoločných záujmov. . .